

Arkiv: FA-L83, TI-&32
JournalpostID: 24/67009
Saksbehandler: Anna Ekrem
Dato: 01.09.2024

Saksframlegg

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
113/2024	Utvalg for samfunnsutvikling, bærekraft og tekniske tjenester	12.09.2024
123/2024	Kommunestyret	19.09.2024

Høring av konsesjonssøknad for Seval skog solkraftverk

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Seval skog solkraftverk fra Gjøvik kommune:

1. Med bakgrunn i regionens kraftbehov og som et bidrag til det grønne skiftet, ser Gjøvik kommune positivt på planene om etablering av solkraftverk på Seval skog.
2. Prosjektet Seval skog solkraftverk kan bidra til å høste verdifulle erfaringer med solkraftverk på landbruksareal i Norge.
3. Det er behov for et klart og tydelig regelverk for framtidige etableringer av solkraftverk på land. En avklaring knyttet til vekting av konsekvenser for jordvern og naturverdier er nødvendig.
4. Vurdering av alternativer i tidlig fase bør komme fram i saken, med en tydelig begrunnelse for valget av Seval skog.
5. Konsekvenser av det planlagte tiltaket er konsekvensutredet på en tilfredsstillende måte, og Gjøvik kommune registrerer at visuelle virkninger av tiltaket er den mest negative konsekvensen, og vanskelig å avbøte på en god måte. Gjøvik kommune ber om at det gjøres vurdering av bevaring av all vegetasjon som kan bidra til skjerming.
6. Det er positivt at det planlegges for etablering av ny veg nord for inngjerdingen av arealet, og at denne skal være åpen for allmenn bruk.
7. Gjøvik kommune registrerer at det er nydyrkingstiltaket som utgjør terrenginngrepet, og at dette allerede er et godkjent tiltak.
8. Gjøvik kommune viser til tidligere høringsinnspill i forbindelse med høring av melding, og ber NVE ta med i betraktningen den helhetlige og overordnede konsekvensen de samlede energiutbyggingstiltakene har for lokalsamfunnet.

Vedlegg i saken:

- 07.06.2024 Konsesjonssøknad Seval skog med vedlegg
- 07.06.2024 Vedlegg 1 Lovverk tilknyttet tiltakene 1 og 2, nydyrking og solkraftverk
- 07.06.2024 Vedlegg 2 Oversiktskart med anleggets beliggenhet
- 09.07.2024 Vedlegg 3 Anleggskart med planområde og konsesjonspliktige komponenter 2024
- 07.06.2024 Vedlegg 4 Tillatelse til deling og omdisponering 16.02.2022 fra Statsforvalteren Innlandet
- 07.06.2024 Vedlegg 5 Tillatelse til nydyrking med vilkår 2022

07.06.2024	Vedlegg 6 Fagutredning landskap
07.06.2024	Vedlegg 7 Fagutredning kulturminner og kulturmiljø
07.06.2024	Vedlegg 8 Feltrapport arkeologisk registrering - Innlandet fylkeskommune
07.06.2024	Vedlegg 9 Fagutredning friluftsliv
07.06.2024	Vedlegg 10 Fagutredning naturmangfold
07.06.2024	Vedlegg 11 Fagutredning forurensning og vannmiljø
07.06.2024	Vedlegg 13 Vurdering av driftsmessig forsvarlig tilknytning fra Elvia 2023 og 2024
07.06.2024	Vedlegg 14 DIN SPEC 91434-2021-05 Engelsk oversettelse
07.06.2024	Vedlegg 15 Beitegrunnlag i Seval Skog
07.06.2024	Vedlegg 16 Vurdering av nydyrkingsarealer på Seval Skog
07.06.2024	Vedlegg 23 Elvia sin tilslutning til konsesjonsøknad 04.03.2024
07.06.2024	Vedlegg 24 Visualisering av Seval Skog solkraftverk og innmarksbeite redusert filstørrelse
07.06.2024	Vedlegg 25 Fotostandpunkter Seval Skog solkraftverk og innmarksbeite

Utvalg for samfunnsutvikling, bærekraft og tekniske tjenester 12.09.2024:

Behandling:

Forslag til endring, Arbeiderpartiet Ola Gram Dæhlen, foreslått av Ola Gram Dæhlen, Arbeiderpartiet Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Seval skog solkraftverk fra Gjøvik kommune.

1. Basert på søknaden og med hensyn til den økende viktigheten av å håndtere klima- og naturkrisen, er Gjøvik kommune negative til etablering av et solkraftverk i skogsområdet på Sevald Skog.
2. Gjøvik kommune ønsker i langt større grad at solkraftverk ikke etableres på eksisterende skogområder. I stedet oppfordres det til at slike anlegg plasseres på gråarealer som allerede er regulert til andre formål, som for eksempel hustak, parkeringsplasser og lignende.
3. NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) har beregnet at det totale solkraftpotensialet på eksisterende bygg i Norge kan være på mellom 30 og 50 TWh (terawatt-timer) per år. Dette tilsvarer omtrent 25–40 % av dagens elektrisitetsforbruk i Norge, som ligger på rundt 140 TWh årlig.
4. Gjøvik kommune vil spesielt understreke viktigheten av å ivareta skogen og dens naturmangfold. Denne utbyggingen vil påvirke dette på et over 1000 dekar stort skogareal. Gjøvik kommune ønsker derfor at NVE ikke tillater etablering av solkraftverk på eksisterende skogarealer slik som Seval Skog.

Oversending til kommunestyre, foreslått av Ola Gram Dæhlen, Arbeiderpartiet
Utvalget ønsker å utvide høringsfristen og politisk behandling i kommunestyret 19. sep.

Tilleggsforslag fra Ola Gram Dæhlen (Ap) settes opp mot kommunedirektørens forslag til høringsuttalelse. Forslaget falt med fem (Ap, Rødt, MDG, INP) mot seks stemmer.
Tilleggsforslag om oversending av saken til kommunestyret og utsettelse høringsfrist ble enstemmig vedtatt.

SBT- 113/2024 Vedtak:

Saken oversendes kommunestyret for behandling.

Høringsuttalelse til konsesjonssøknad for Seval skog solkraftverk fra Gjøvik kommune:

1. Med bakgrunn i regionens kraftbehov og som et bidrag til det grønne skiftet, ser Gjøvik kommune positivt på planene om etablering av solkraftverk på Seval skog.
2. Prosjektet Seval skog solkraftverk kan bidra til å høste verdifulle erfaringer med solkraftverk på landbruksareal i Norge.
3. Det er behov for et klart og tydelig regelverk for framtidige etableringer av solkraftverk på land. En avklaring knyttet til vekting av konsekvenser for jordvern og naturverdier er nødvendig.
4. Vurdering av alternativer i tidlig fase bør komme fram i saken, med en tydelig begrunnelse

for valget av Seval skog.

5. Konsekvenser av det planlagte tiltaket er konsekvensutredet på en tilfredsstillende måte, og Gjøvik kommune registrerer at visuelle virkninger av tiltaket er den mest negative konsekvensen, og vanskelig å avbøte på en god måte. Gjøvik kommune ber om at det gjøres vurdering av bevaring av all vegetasjon som kan bidra til skjerming.
6. Det er positivt at det planlegges for etablering av ny veg nord for inngjerdingen av arealet, og at denne skal være åpen for allmenn bruk.
7. Gjøvik kommune registrerer at det er nydyrkingstiltaket som utgjør terrenginngrepet, og at dette allerede er et godkjent tiltak.
8. Gjøvik kommune viser til tidligere høringsinnspill i forbindelse med høring av melding, og ber NVE ta med i betraktningen den helhetlige og overordnede konsekvensen de samlede energiutbyggingstiltakene har for lokalsamfunnet.

Fakta

Norges vassdrags- og energidirektorat har mottatt konsesjonssøknad fra Energeia Seval Skog AS (Energeia), som er på høring til berørte parter, myndigheter og kommunen.

Energeia søker om konsesjon etter energiloven § 3-1 for etablering av agrivoltaisk solkraftverk med integrert batterianlegg, samt nettilknytning av anlegget til eksisterende 132 kV regionalnettslinja (Dokka-Fall-linja).

Agrivoltaisk: både energi og landbruksproduksjon på samme areal.

Bakgrunn

Planstatus

Eiendommen er angitt som landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF) i kommuneplanens arealdel.

Gjøvik kommune gjorde tidlig en vurdering av om tiltaket kan anses å være i tråd med gjeldende arealformål i kommuneplanen, eller om tiltaket ville kreve saksbehandling etter plan- og bygningsloven, som dispensasjon eller krav om reguleringsplan.

Vurderingen la vekt på om den ønskede arealbruken kunne si å ha overvekt av landbruksformål, at produksjon kunne etableres på en tilfredsstillende måte, og at behovet for nydyrking skulle være det førende for etableringen.

Konklusjonen ble med dette at solkraftverk kunne etableres på LNF-arealet uten videre saksbehandling etter plan- og bygningsloven.

Tidligere vedtak knyttet til saken

Kommunen har tidligere hatt melding om tiltak med forslag til utredningsprogram på høring, og avga uttalelse til meldinga i sak i utvalg for samfunnsutvikling 118/2021.

Gjøvik kommune er grunneier, og Energeia leier arealet gjennom egen landleieavtale behandlet i kommunestyret i Gjøvik i sak 56/2021. Grunneier Gjøvik kommune vil få større netto inntekter fra arealet for utleie til agrivoltaisk drift enn kommunen vil få ved ordinær skogsdrift.

Det er i tillegg inngått en samarbeidsavtale mellom kommunen og Energeia. Avtalen omhandler intensjon om å involvere lokale bedrifter i etablering, drift og fjerning av solkraftverket, samt å utvikle et samarbeid med lokale utdannings- og forskningsinstitusjoner.

Nydyrkingstiltak er fattet av Statsforvalteren i Innlandet. Siden Gjøvik kommune er grunneier kan ikke kommunen selv fatte vedtak om nydyrking. Norsk Landbruksrådgivning har vurdert

nydyrkingspotensialet.

«Med hjemmel i jordloven § 11, «Forskrift om nydyrking» § 1 og 5 og naturmangfoldloven §§ 8-12 gis det tillatelse til overflatedyrking av ca. 960 dekar på gbnr 9/1 som vist på situasjonsskisse fig.1 i dette brevet. Vedtaket er grunnlagt med at kommunen har slått fast at det er kan være behov for beitemark og at det er viktig med hold av husdyr for å holde kulturlandskapet åpent.»

Vedtaket er fattet på visse vilkår:

- 1. Det må være igjen ei randsone på minimum 6 meter mot vassdrag med årsikker vassføring, og minimum 2 meter mot vassdrag uten årsikker vassføring. Det skal være igjen en vegetasjonskantzone mot Sevaldtjernet på minimum 50 meter.*
- 2. Det skal settes igjen kantsoner på 8 m ved dyp myr og 4 m ved grunn myr. Se figur over myrområder som ikke skal dyrkes.*
- 3. Feltet skal ryddes for skog før dyrking. Alt virke som kan bli brukt til tømmer og/eller ved skal fjernes. Der myrområde skal stå igjen må området merkes godt.*
- 4. Stein og røtter skal graves ned med minimum 1 meter overdekking, eventuelt kjøres bort til egnet plass der det ikke blir sjenerende eller til skade for landskap og natur.*
- 5. Tillatelsen gjelder i 3 år, fra det tidspunktet vedtaket er fattet.*
- 6. Dersom det i forbindelse med arbeidet blir funnet automatisk fredet kulturminner, skal arbeidet straks bli stoppet dersom det berører ved kulturminnet eller sikringssona på 5 meter, jf. Lov om kulturminne § 8. Melding om funn skal straks sendes til kulturminneetaten i Innlandet fylkeskommune, eventuelt via Gjøvik kommune, slik at befaring kan bli gjennomført for å avklare videre gang for tiltaket.*
- 7. Dersom det under arbeidet viser seg å være nødvendig med dreneringstiltak, skal kommunen varsles for å avklare av tiltaksmetode.*
- 8. Nye gjerder mot utmark må bygges i tråd med kommunale forskrifter.*
- 9. Ansvarlig for dyrkingstiltaket plikter å gi utførende entreprenør grundig informasjon/kopi av vilkår for dyrkingstillatelsen før arbeidet blir startet. Brudd på vilkår kan medføre at sluttgodkjenning ikke blir gitt.*
- 10. Tiltaket må skje utenom hekkeperioden (1.april-1.juni).*

Statsforvalteren i Innlandet har også behandlet og gjort vedtak i sak om deling og omdisponering av areal til solkraftverk og nydyrking:

«Med hjemmel i jordloven §§1 og 12 og tilhørende bestemmelser tillates fradeling fra gbnr 1/9 som omsøkt. Delingstillatelsen er tidsavgrenset til 35 år og eventuell forlengelse av leieavtalen utover 35 år utløser krav til nytt delingssamtøy. Tiltaket vil samlet sett kunne medføre en samfunnsnytte samtidig som arealressursen er vernet for framtidige generasjoner.»

Fakta om solkraftanlegget

Eiendommen Seval skog er på 1215,6 daa, hvorav 1070,1 daa er produktiv skog.

Ca. 913 daa produktiv skog skal nydyrkes gjennom overflatedyrking, og såbed for forskjellige gressarter etableres. Det konsesjonssøkte solkraftverket vil dekke ca. 723 daa av nydyrkingsarealet. Område for transformator er på 4,1 daa, og skilles ut som egen eiendom.

Solkraftverket er estimert å ha en produksjon av ca. 53,5 GWh årlig.

Fremdriftsplan

Nå er konsesjonssøknaden på høring.

Når NVE eventuelt tildeler konsesjon, utarbeider Energeia Seval Skog AS en detaljplan for prosjektet som sendes NVE til behandling. Detaljplanen sendes til kommunen på høring.

Fra tidspunkt for meddelt konsesjon anslår Energeia at det vil ta ca. 1 år før solkraftverket settes i

drift, og ytterligere 1 år før alle tiltak, opprydding og istandsetting er ferdig.

Fakta om energibehov

Det forventes en betydelig økning i elektrisitetsforbruket i regionen, drevet av industriell vekst og befolkningsvekst.

Solkraftverket vil bidra til å nå nasjonale målsetninger for økt fornybar energiproduksjon, og styrke kraftsystemet på Innlandet til en mer bærekraftig fremtid.

Gjøvik kommune er den kommunen i Innlandet med størst kraftunderskudd (ref. *Kraftløftet Innlandet, NHO/LO, 2023*). Seval skog solkraftverk vil kunne bidra med en kraftmengde som tilsvarer ca. 10 % av Gjøvik kommunes kraftbehov.

Utredning av konsekvenser

Det er gjennomført utredning av konsekvenser ved etablering av solkraftverket.

Gjøvik kommune fremhevet noen utredningstema som spesielt viktige i tidligere høringsinnspill til meldinga; naturmangfold, friluftsliv, landskap, landbruksressurser og klima.

Det ble også påpekt behov for alternativsvurderinger, og at avdekkede konsekvenser må avbøtes gjennom faglig begrunnede tiltak.

Oppsummering av konsekvensutredninger

Visuell virkning anses som den største konsekvensen ved tiltaket. Solkraftverket vil være synlig fra flere steder. Nydyrkingstiltaket er et omfattende inngrep i skogsmarka med fjerning av skog og naturlig vegetasjon. Etter at tiltaket er gjennomført vil arealet framstå som et jorde. Etablering av solkraftverket vil bety en stor endring og tilførsel av et fremmedelement i kulturlandskapet.

Utredning av konsekvenser for landskapets elementer i skogen og omkringliggende områder viser at skogen blir mest påvirket, men at den har relativt lav verdi og er sterkest forringet i anleggsfasen. Øvrige elementer som er vurdert er Sevalstjernet, jordbruk ved Bergstugua, Gåstjernet, Sevalhaug, Kjerrmyrhøgda og Sæterhaugen, og Brunsetra. Samlet konsekvensgrad er satt til noe negativ.

For kulturminner vil påvirkning av tiltaket i hovedsak være visuell, da det ikke er påvist kulturminner innenfor selve tiltaksområdet. Planlagt buffersone vil ikke avbøte konsekvensen, da det ikke skal vokse høy vegetasjon i denne sonen.

Det vil være lokal påvirkning på friluftslivsverdier, og særlig inne i tiltaksområdet. Store deler av området skal være inngjerdet, og arealet gjøres dermed utilgjengelig for ferdsel. Dette har særlig betydning for ferdsel gjennom området, videre til Sevaltjernet, via skogsbilvegen som går sentralt i planområdet. Som erstatning planlegges det ny veg på utsida av inngjerdingen på nordsida som vil være åpen for allmenn bruk.

Det er gjennomført ny kartlegging og konsekvensutredning av naturmangfold. Ved nydyrking og utbygging av solkraftanlegget er det forutsatt at Sevaltjernet og Tjernsmyra ikke skal berøres. Dette området vil bli noe påvirket av støy og forstyrrelser, tiltaksområdet vurderes å bli ubetydelig til noe forringet av utbyggingen. Avbøtende tiltak som foreslås omfatter:

- beholde en 50 m bred viltkorridor mot Sevaltjernet og tilhørende myrområde
- bevare de 4 små, intakte myrene i planområdet med kortvokst kantsone rundt
- sein høsting, evt. andre tiltak som kan bidra positivt for pollinerende insekter
- vurdere restaurering av grøftepåvirket myr sør i viltkorridoren
- plan mot spredning av hagelupin i anleggsfasen
- tiltak på transmisjonsanlegg for å redusere faren for elektrokusjon av fugl, og forkorte/merke luftstrekk for å redusere kollisjonsfare for fugl

- noen læger/tørrgranstokker legges igjen i kantsonene for å øke tilgangen til død ved

Første og andre punkt er ivarettatt ved avgrensning av området med hensynssoner.

Tiltaket kommer ikke i berøring med større vassdrag, nedbørtransporten forventes ikke å bli vesentlig endret. Nydyrkingstillatelsen har vilkår om soner langs de få naturlige bekkene i området.

Klimagassutslipp knyttet til solkraftverket knyttes til konsesjonsperioden på 30 år. Klimagassutslipp knyttet til nydyrkingstiltaket beregnes over 75 år. Nydyrkingstiltaket vurderes å ha noe konsekvens med en økning i utslipp av klimagasser med mellom 2 000 tonn og 15 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Solkraftverket vurderes å ha ubetydelig konsekvens da økt utslipp av klimagasser er mindre enn 2 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Samlet er konsekvensgraden noe konsekvens.

Konsekvenser for temaet landbruk. Området er relativt veldrevet skogsmark på hovedsakelig middels bonitet. Omfatter ikke dyrka mark, men ligger rett nord for eksisterende dyrka areal som også er eid av Gjøvik kommune, og utleid til omkringliggende landbruksvirksomheter. Det er beiterett på eiendommen for tre nærliggende gårder.

Egnethet for oppdyrking er vurdert til middels. I forbindelse med søknad om nydyrking gjennomførte Norsk landbruksrådgiving en konsekvensutredning som samlet sett vurderte nydyrkingstiltaket som lite negativt for mennesker og naturmiljøet. Etter konsesjonsperiodens utløp, og solkraftverket er fjernet, kan det nydyrket areal drives videre som innmarksbeite eller tilbakeføres til skogsdrift.

Det vurderes å bøte på tapt utmarksbeite ved å tilby tilgang til innmarksbeite på nydyrket areal. Med en slik løsning vil tiltaket ikke medføre vesentlige negative konsekvenser for beitebruk.

Tiltaket forventes å få liten lokal sysselsettingseffekt i anleggsfasen, da mye av arbeidet må gjøres av spesialister og større nasjonale eller internasjonale entreprenører. Noe lokal sysselsettingseffekt kan forventes innenfor

- grunnarbeider (hogst, opparbeidelse av overflatedyrka mark, etablering av veg)
- montering av anleggsdeler solkraftverk
- eventuelt andre bygg- og anleggsarbeider (inkludert etablering av adkomstveger og riggplasser)
- overnatting- og servicevirksomhet

For Gjøvik kommune, der vi ser bort fra Gjøvik kommune som grunneier som mottar landleie, vil solkraftverket generere eiendomsskatteinntekter, men dette anses å ha ubetydelig virkning for kommuneøkonomien.

Når det gjelder elektromagnetiske felt vil transformatorstasjon og nettilknytning ligge i god avstand, langt over vanlig utredningsgrense for 132 kV, til boliger eller andre områder for varig opphold. Det er vurdert at det ikke er nødvendig med nærmere utredning eller tiltak i forhold til dette temaet.

Fagutredning for grunnforurensning og vannmiljø viser at det ikke er registrert forurenset grunn, men det kan være syredannende berggrunn (alunskifer) som vil kreve miljøgeologisk grunnundersøkelse for å sikre at denne ikke berøres. Ny aktivitet vil alltid innebære en viss fare for grunnforurensning, særlig knyttet til anleggsfasen (maskiner) og evt. oljelekkasje fra transformator. Risikoen vurderes som liten, med ubetydelig konsekvens.

Kantsoner skjermer de viktigste vassdragene. I anleggsperioden vil det være økt erosjonsrisiko når vegetasjon fjernes. Det vurderes at tiltaket i liten grad vil påvirke vannforekomsten. Risiko for å påvirke drikkevann anses som ubetydelig.

Anleggsarbeidene anses i liten grad å medføre støvplager. Eventuell steinknusing planlegges slik at

knuseverk plasseres i god avstand fra hus og fv. 33. Støving fra grusveger kan begrenses ved vanning/salting ved behov.

I anleggsfasen vil det bli støy fra anleggsmaskiner. Grunnforholdene tilsier ikke at det blir behov for sprengning. Støyretningslinjen skal følges, og aktivitet skal begrenses slik at det ikke er aktivitet kveld og natt. Håndtering av tilfeller med overskridelse av støyretningslinjen håndteres videre i detaljplan med avbøtende tiltak.

I driftsfasen er det lite støy fra solkraftverket. Vekselrettere, hovedtransformator og batterianlegg (kjølevifte) vil produsere noe støy, men ikke i nærheten av støyretningslinjens grenseverdier. Støy anses dermed ikke som en utfordring i driftsfase.

Solcellepaneler er konstruert for å reflektere så lite sollys som mulig. I visse tilfeller kan solcellepanel gi glimt i spesifikk retning, men ingen vesentlige refleksjonsvirkninger for omgivelsene.

Med bakgrunn i resultatene fra de ulike fagutredningene og tiltakets plassering anser ikke tiltakshaver at tiltaket vil medføre vesentlige folkehelsevirkninger.

Forslag til endringer i regelverk

Det siste året har det vært høring av endring av regelverket knyttet til solkraftetableringer på land, men regelendringer er foreløpig ikke vedtatt. Det foreslås at arealbruk skal avklares gjennom en områdereguleringsplan, før det kan gis konsesjon etter energiloven. Dette tilsvarer prosess for vindkraftkonsesjoner på land. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/alminnelig-horing-forslag-fra-kld-og-ed-til-endringer-i-energiloven-og-plan-og-bygningsloven-knyttet-til-solkraftanlegg/id3019529/>

Rapport fra Landbruksdirektoratet

I februar i år lanserte Landbruksdirektoratet rapporten *Bakkemonterte solkraftanlegg – konsekvenser av bygging på jord- og skogbruksarealer* (<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/nyhetsrom/rapporter/bakkemonterte-solkraftanlegg--konsekvenser-av-utbygging-pa-jord-og-skogbruksarealer?resultId=0.0&searchQuery=bakkemonterte>).

Rapporten peker på det store arealbeslaget som følger ved etablering av solkraftverk på jordbruksarealer, fordi jordbruksproduksjonen krever en viss avstand mellom installasjonene for å kunne oppnå tilstrekkelige avlinger. Jordbruksarealer som beslaglegges vil kunne øke behov for økning av produksjonsarealer ved nydyrking andre steder.

Landbruksdirektoratet mener at det er viktig å unngå arealbruksendringer i form av nydyrking og omdisponering til innmarksbeite uten at det er jordbruksmessig behov for det. Det er en mulig konsekvens av utbygging av bakkemonterte solkraftverk at avskogingen og nydyrkingen øker. En annen konsekvens kan være at bønder velger å legge om jordbruksdriften for å kunne drive i kombinasjon med solkraftanlegg. Dette kan gi en utvikling som ikke er i tråd med landbrukspolitiske mål om økt matproduksjon og selvforsyning.

Medvirkning og høring

Det er i høringsperioden avholdt møte med kommunen og regionale myndigheter, befaring av tiltaksområdet og åpent folkemøte.

I lokalmiljøet i øvre Vardal er det stort engasjement rundt saken. Det oppfattes negativt at Gjøvik kommune både er involvert som grunneier og som myndighet i saken. At et lite lokalmiljø blir berørt av flere store energiutbygginger oppleves belastende. Ny 132 kV linje Åbjøra-Gjøvik, ny 420 kV-linje Lillehammer-Gran og ny Skyberg transformatorstasjon er også under konsesjonsbehandling eller bygging. Solkraftverket ved Seval skog er *enda ett* tiltak – og et tiltak hvor kommunen i større grad

sitter i førerretet. For lokalmiljøet er tap av jakt, fiske og friluftsområder, samt beiteområder en viktig konsekvens.

Egenvurdering

Da første kontakt mellom Energeia og Gjøvik kommune ble etablert, var utvikling av solkraft på landbruksarealer noe helt nytt i Norge. Saken har vært utfordrende for kommunen å håndtere, særlig med tanke på at lovverket ikke lå tydelig til rette for å håndtere temaet. Det har derfor medført en del «nybrottsarbeid», det har skjedd en del på utvikling av regelverk, og det har kommet forskningsrapporter til undervegs.

Med det grønne skiftet og overgangen til mer fornybare energikilder som bakteppe, la Gjøvik kommune til rette for Energeia Seval skog solkraftverk som et tidlig prosjekt som kan bidra til erfaring og kunnskap. Dette ble også vektlagt i Gjøvik kommunes uttalelse til meldinga om prosjektet med utredningsprogram i november 2021.

Kommunedirektøren registrerer at de utredningstema som kommunen hadde fokus på i uttalelsen fra 2021 er godt ivaretatt i konsekvensutredningen. En kan ikke unngå at etablering av et solkraftverk blir synlig i landskapet, og den visuelle virkningen er her det som gir størst negativ effekt. Inngjerding av solkraftverket vil medføre endringer for friluftsliv og vilt, men anses ikke å ha vesentlige konsekvenser så lenge det gjennomføres avbøtende tiltak med omlegging av ferdselsruter.

Nydyrkingstiltak i denne størrelsesorden vil også bidra til store endringer som går på tvers av andre hensyn. Nydyrkingstillatelsen er gitt av Statsforvalteren i Innlandet, og vurdert som en hensiktsmessig etablering på vilkår om visse hensyn. Det er i vedtaket lagt til grunn et behov for beitemark i denne delen av kommunen.

I høringsuttalelsen fra 2021 pekte Gjøvik kommune på svakheten ved å ikke ha annen alternativsvurdering enn nullalternativet i saken. I tidlig kontakt med Gjøvik kommune ble det også drøftet andre arealer, og det kunne vært bra for saken at disse vurderingene, og bakgrunnen for hvorfor andre arealer ble forkastet til fordel for Seval skog, også ble beskrevet.

Arealet ved Seval skog ble valgt med bakgrunn i beliggenhet i forhold til eksisterende kraftlinjer, sol- og helningsforhold, og ikke minst hensynet til jordvernet. I tillegg har Gjøvik kommune behov for beredskapsbeite som kan etableres i samdrift med solkraftverket. Dette kan løses på kommunens eiendom på Seval skog.

Valget av Seval skog framfor et allerede oppdyrket areal medfører behov for nydyrkingstiltaket som det er gitt tillatelse til fra Statsforvalteren i Innlandet. Terrengarbeidene knyttet til nydyrkingstiltaket er nødvendig for at arealene skal kunne nyttes til solkraftproduksjon. Terrenget skal jevnes ut og konsesjonssøknaden anslår behov for å flytte på ca. 240 000 m³ masse. Hele arealet vil fremstå som et stort, sammenhengende anleggsområde i anleggsfasen.

Det siste året har nedbygging av natur fått økt fokus. I dette tilfellet vil et stort skogsareal bli omgjort til nydyrkingsareal med solkraftproduksjon. Naturlig vegetasjon og terreng vil bli omdannet til terrassert gressmark og nedbygd med solkraftinstallasjoner.

Jordvern hensyn ble lagt til grunn for valget av Seval skog, men etter høringsperiodens møter med konsesjonssøker Energeia og berørte parter mener kommunedirektøren det er betimelig å løfte følgende problemstilling: Hva vil ha minst konsekvenser? Å utnytte et eksisterende beiteområde som krever mindre inngrep for å etablere solkraftanlegget? Eller er det riktig å dyrke nye arealer? I denne saken løftes behov for beredskapsbeite som argument for at det er riktig å nydyrke, og i en større sammenheng er økte arealer til matproduksjon også et viktig beredskapsmessig argument.

Gjøvik kommune mener det vil bli krevende i fremtidige vurderinger å vurdere om det er behovet for nytt jordbruksareal som styrer utviklingen av ny solkraftprosjekter, eller om det er ønsket om solkraftetablering som vil være utgangspunktet for hvilke areal som blir nydyrket. Det vil også være utfordrende å håndtere jordvern hensynet (der det fortsatt skal drives landbruk på arealet) opp mot naturhensyn.

Flere energiltak innenfor et lite område av kommunen

Ny 132 kV-linje Åbjøra-Gjøvik, ny 420 kV-linje Lillehammer-Gran og ny Skyberg transformatorstasjon tilknyttet dette nettet, i tillegg til solkraftutbygging på Seval skog gir et betydelig press på et begrenset område av kommunen, og et lite lokalsamfunn må bære børa av storsamfunnets behov for utvikling av infrastruktur.

Gjøvik kommune viser til tidligere høringsinnspill i forbindelse med høring av melding, og ber NVE ta med i betraktningen den helhetlige og overordnede konsekvensen de samlede energiutbyggingstiltakene har for lokalsamfunnet.